

افزایش آسیب‌های اجتماعی ناشی از مهریه سنگین

مهریه و مسائل پیش روی آن امروزه به یکی از دغدغه‌های اصلی افراد تبدیل شده است.

مهریه و مسائل پیش روی آن امروزه به یکی از دغدغه‌های اصلی افراد تبدیل شده است تا جایی این مهم توانسته باعث کاهش اعتماد میان مردم یا کم رنگ شدن صداقت در افراد شود، چرا که امروزه شاهد تعیین مهریه های بالا که با توان مالی افراد هیچ همخوانی ندارد، هستیم که البته علت اصلی آن برابر نبودن حقوق زن و مرد در قوانین موجود است.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از آرمان، از این رو بسیاری از افراد تعیین مهریه‌های بالا را گزینه مناسبی برای جلوگیری از نابرابری و نابرابری‌ها می‌دانند. این در حالی است که نمی توان مهریه را گزینه مناسبی برای کاهش این نابرابری های جنسیتی دانست، بلکه می توان تنها با پذیرفتن شروط ضمن عقد تا حد زیادی امنیت روانی و آسیب های اجتماعی مهریه را کاهش داد. از این رو؛ آرمان؛ برای تبیین هرچه بیشتر مشکلات پیش روی تعیین مهریه های سنگین اقدام به تهیه گزارش از لایا ارشد مددکار اجتماعی و فعال حقوق زنان، هوشنگ پوربابایی وکیل دادگستری و مرضیه محبی مدیر عامل سازمان مردم نهاد کانون زنان و وکیل دادگستری مشهد کرده است که در ادامه آن را می خوانیم:

یک فعال حوزه زنان درباره تعیین مهریه های سنگین می گوید: امروزه مهریه‌های بالا بیشتر به خاطر نداشتن امنیت یا پشتوانه اقتصادی زنان تعیین می شود. لایا ارشد با تایید مطلب فوق بیان می کند: امروزه مهریه تنها حقوقی است که زنان برای خود قائل هستند، اما واقعیت این است که چه تعدادی می توانند به این حق برسند، به عبارت ساده‌تر مهریه در یک شرایط نابرابر است که معنی پیدا می کند. او در ادامه می‌افزاید: زن به علت احساس نا امنی که از آینده خود دارد. همچنین نداشتن شرایط اقتصادی مناسب مهریه را برگ برنده زندگی خود بعد از جدایی می داند، اما آنچه که امروزه ما در جامعه مشاهده می کنیم، این است زن حتی با داشتن مهریه ای سنگین نیز نمی تواند زندگی پس از جدایی خود را تامین کند، چرا که در بیشتر موارد مهریه به‌طور کامل به او تعلق نمی گیرد و دریافت اقساطی مهریه نیز درد چندانی از او دوا نخواهد کرد. این مددکار اجتماعی شرایط نامناسب اقتصادی را در پرداخت نکردن مهریه موثر دانسته و می گوید: امروزه به‌دلیل شرایط نامناسب اقتصادی بسیاری از افراد توانایی پرداخت مهریه به صورت کامل یا حتی اقساط آن را ندارند که این خود مشکلات بسیاری را برای زنان و مردان به‌وجود آورده است.

ارشد در خصوص تعیین مهریه های سنگین می گوید: در بسیاری از مواقع چون در اوایل زندگی زن و مرد عاشق پیشه هستند و می خواهند یک کار متفاوت انجام دهند تعداد زیاد سکه، پول یا هر چیز دیگری را به عنوان مهریه تعیین می کنند، اما باید در نظر داشت که چه تعداد از افراد توانایی پرداخت این مهریه ها را دارند و شاید تنها برای گروه اندکی از مردم محقق شود. او در ارتباط با زنانی که تنها به خاطر درآمدزایی اقدام به تعیین مهریه های بالا می کنند، بیان می کند: آمار رسمی از تعداد این افراد هنوز وجود ندارد که البته تعداد آنها نیز زیاد نمی‌تواند باشد، اما به طور کلی در این شرایط برخی از افراد با برنامه قبلی خود را عاشق پیشه جلوه می دهند تا به عقد مردی در بیایند و مهریه های سنگینی را نیز تعیین می کنند، اما با گذشت مدت زمان کوتاهی به مخالفت یا درگیری روی می آورند تا زندگی آنها به طلاق منجر شود تا بتوانند به مهریه های بالای خود دست یابند، اما در مقابل ما نیز با آقایانی مواجه هستیم که به رغم برخورداری از توانایی مالی مناسب از پرداخت مهریه با استفاده از هر روشی سرباز می زنند. ارشد در ادامه می‌افزاید: در جامعه ای که هیچ چیز در جای خود قرار ندارد، اخلاق انسان محور یا انسان گرایانه وجود ندارد، تمام این اتفاقات می تواند بیفتد.

زمانی که شرایط ازدواج برابر نیست برخی از افراد نیز می توانند از مهریه برای کسب درآمد استفاده کنند. این فعال حوزه زنان انتخاب سن مناسب برای ازدواج را یکی از روش های تعیین مهریه معقول می‌دانند و می‌افزاید: در بسیاری از موارد خانواده دختر اقدام به تعیین مهریه می کند. این در حالی است که با انتخاب سن مناسب می‌توان تا حد زیادی مانع از بروز این مهم شد. او در ارتباط با نقش آموزش برای تعیین مهریه های معقول می گوید: باید آموزش های لازم را به افراد در شرف ازدواج داد و از آنها خواسته شود، در شرایط مناسب و معقول‌تری اقدام به تصمیم گیری کنند، چرا که برخورداری از شعور اجتماعی در تصمیم‌گیری موثر خواهد بود. ارشد در ارتباط

با شروط ضمن عقد می گوید: به دلیل نبود آگاهی های لازم امروزه دختران از حق طلاق یا سایر مواردی که می توانند در قالب شروط ضمن عقد از طرف مقابل دریافت کنند، استفاده نمی کنند و بیشتر به انتخاب مهریه های سنگین و دست نیافتنی روی می آورند. این در حالی است که می توان با استفاده از شروط ضمن عقد به راحتی امنیت خود در شرایط حساس تضمین کرد. ارشد در پایان می گوید: آسیب های اجتماعی مهریه به مراتب بیشتر از آسیب های اقتصادی آن است. از این رو می توان انتظار داشت با حذف مهریه و در مقابل تقسیم مساوی دارایی های بعد از ازدواج شاهد کاهش طلاق های عاطفی و همچنین از میان رفتن بسیاری از مشکلات و آسیب های گرفتن مهریه نیز شد.

قانونمند شدن مهریه امکان پذیر نیست

یک وکیل دادگستری درباره مهریه های بالا می گوید: مهریه های بالا نه تنها باعث خوشبختی نیست، بلکه باعث بدبختی افراد نیز می تواند باشد. هوشنگ پوربابایی در گفت و گو با آرمان؛ و با تأیید مطلب فوق می گوید: وجود مهریه به عنوان صداق یا مهریه برابر آن چیزی که فقها یا قانون مدنی آن را پذیرفته است، باید در عقد نکاح وجود داشته باشد و تعیین میزان آن بر اساس توافق طرفین است و اینکه در عقد نکاح مهریه ای وجود نداشته باشد، حتی بعد از عقد حسب مورد مهرالمثل یا مهرالمتعاه به زوجه تعلق می گیرد. او در ادامه می افزاید: بنا به چند دلیل می تواند تعداد مهریه افزایش یابد که یک بخش آن ناشی از بحث اجتماعی است. به این معنا که طرفین بر اساس عرف اشتباه جامعه و چشم و همچشمی های که بین زوجین یا خانواده های آنها وجود دارد میزان مهریه را افزایش می دهند. پوربابایی در خصوص دیگر عوامل افزایش تعداد مهریه می گوید: از سوی دیگر بر اساس ناآگاهی، جهل طرفین یا اعتماد بیش از اندازه ای که طرفین به یکدیگر در ابتدای رابطه عقد نکاح دارند، شاهد افزایش مهریه هستیم و تصور غالب این است که این مهریه قابل وصول نیست، یا قابل اقدام نیست یا اینکه شان ما ایجاب نمی کند که مهریه را دریافت کنیم.

او در ارتباط با تعیین مهریه های بالا این گونه اظهار نظر می کند که نمی توان حکم کلی را برای تعیین میزان مهریه صادر کرد، چرا که این احتمال وجود دارد که برخی از افراد توانایی پرداخت مهریه های بالا را نیز داشته باشند. عمده کسانی که مهریه بالا تعیین می کنند، نه استطاعت مالی دارند و نه تمکن آن را؛ به خاطر همین مساله است که هم برای خود و هم برای زوجه مشکلاتی را به وجود می آورند. این وکیل دادگستری ادامه می دهد: نمی توان با استفاده از قانون این مساله را کنترل کرد، چرا که ما نمی توانیم در اراده افراد دخالتی داشته باشیم، اما باید بگوییم اگر شرایط ضمن عقد را زوج به زوجه تفیض کرد مهریه نیز کاهش یابد، اما نمی توان به طور کلی میزان دقیق مهریه را در جامعه مشخص کرد و طرفین را نیز ملزم به سازش به آن کرد. پوربابایی در خصوص شرایط نامناسب اقتصادی و افزایش تعداد پرونده های مهریه می گوید: می توان به دلیل وجود مشکلات اقتصادی راجع به میزان مهریه تعیین تکلیف کرد، اما باید در کنار آن حقوق دیگری را مانند شروط ضمن عقد به زوجه تفیض کرد.

او آسیب های اجتماعی مهریه را بیشتر از آسیب های اقتصادی این مساله می داند و می گوید: افزایش یا کاهش تعداد سکه نه تنها باعث ایجاد تبعات منفی اقتصادی و اجتماعی در جامعه می شود، بلکه می تواند باعث از بین رفتن بنای مستحکم خانواده نیز شود. این وکیل دادگستری در خصوص آسیب های اجتماعی زندان رفتن مردان به خاطر مهریه می افزاید: زندان رفتن به دلیل مهریه صرف نظر از آموزش های نادرست که ممکن است، در زندان ببیند می تواند باعث از دست دادن شغل فرد نیز شود و به طور کلی موجب افزایش بدبینی ها در جامعه خواهد شد. پوربابایی در پایان یادآور می شود که جامعه امروزه در عقد نکاح به صورت خیلی سنتی و چشم بسته و مذهبی عمل می کند، ما هنوز یاد نگرفته ایم که آموزش دهیم و این نگاه سنتی را از روی ازدواج برداریم، این عقد هم مثل سایر عقود است، اما با این تفاوت که در این عقد روابط اجتماعی، روابط اعتقادی و زناشویی نیز وجود دارد، چون هنوز نگاه سنتی به این عقد داریم، باید این آسیب ها و تبعات منفی را هم تحمل کنیم.

افزایش بی اعتمادی در سایه مهریه بالا

مدیر عامل سازمان مردم نهاد کانون زنان درباره مهریه های سنگین می گوید: امروزه در خلأ ناشی از کاستی های حقوق زنان، مهریه تبدیل به ابزاری برای به زانو درآوردن مردان برای موافقت با طلاق، واگذاری حق حضانت فرزندان، اجبار به انجام تکالیف قانونی مانند پرداخت نفقه شده است. مرضیه محبی در و با اشاره به مطلب فوق اذعان می دارد: وضعیت زنان با چارچوب قوانین خانواده همخوان نیست که این خود باعث تنش در خانواده ها می شود. همچنین فرهنگ نامناسبی نیز به تبع سایر آسیب های اجتماعی رشد کرده که مهریه را اسباب تفاخر و فضل فروشی کرده است.

او ادامه می دهد: امروزه در سایه تعیین مهریه های سنگین شاهد از بین رفتن اعتماد، مشارکت جویی همدلی یا شفافیت اقتصادی طرفین هستیم که این خود تبعات منفی را به دنبال خواهد داشت. این فعال اجتماعی آسیب های

اجتماعی را در مهریه بالا می‌داند و می‌گوید: مهریه‌ها؛ های بالا می‌تواند فضای خانواده را ناامن کند که این خود زمینه‌ساز بروز آسیب‌های اجتماعی بیشتر چون طلاق عاطفی یا خیانت خواهد شد. محبی اصلی‌ترین عامل افزایش مهریه را وجود نابرابری‌ها در قانون می‌داند و بر این باور است که زن باید به‌جای انتخاب مهریه‌های بالا از شروط ضمن عقد استفاده کند تا از این طریق نگرانی‌های خود را به حداقل برساند، چرا که جایگزینی شروط ضمن عقد می‌تواند زنان را از مهریه بی‌نیاز کند و همچنین خانواده‌ها را از درگیری، شکایت و حبس به دور نگه دارد که این خود می‌تواند عاملی برای کاهش تعداد پرونده‌های مهریه نیز شود. مرضیه محبی در پایان خاطر نشان می‌کند: زندانی کردن مردان به خاطر مهریه ضایعه ناگوار اجتماعی است که به طور حتم با آسیب‌های بسیار همراه خواهد بود.